

Predmet : Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K.V. br. 6/07 (od 01.01.2010. godine broj predmeta je K. Po2 br. 22/10)

Glavni pretres: 15. i 16. 09. 2008.

Izveštaj: Nataša Kandić i advokat Dragoljub Todorović, punomoćnici žrtava

Odbojka optuženog Radovana Vlajkovića

U vezi sa događajima navedenim u optužnici potpuno mu je mirna savest, jer se ne oseća krivim. Za sve vreme svog angažovanja u ratu nije ugrozio život ni jednog civila.

Početkom oktobra 1991. godine, mobilisan je kao rezervni poručnik protivdiverzantskog odreda TO Valjevo. Oko 17.10.1991. godine pripadnici odreda su autobusima iz Valjeva prevezeni u Tovarnik. Odredom je komandovao optuženi Darko Perić. Nekoliko dana pre povratka kući optuženi Darko Perić mu je rekao da jedinicu treba da presele u selo Lovas. Odmah po dolasku u selo, postavio je stražu oko škole u kojoj su bili smešteni. Dva sata po dolasku u Lovas kamandant odreda optuženi Darko Perić održao je sastanak kome su prisustvovali optuženi i komandiri vodova iz njegove čete Radisav Josipović, Miroslav Plavšić i Živko Stojković. Optuženi Perić je saopštilo da treba da obave ozbiljan zadatak - pretres terena u blizini Lovasa i za tu akciju tražio je 30 dobro obučenih dobrovoljaca. Optuženi Perić je takođe rekao da postoji mogućnost da na terenu postoje minske polja, da će sa njima ići i Hrvati meštani sela i da će akcijom komandovati komandant odreda *Dušan Silni*. Nakon što je to naređenje preneo vojnicima, oni su se pobunili, a optuženi Perić im se obratio i pretio vojnim sudom. Sutradan ujutru optuženi Perić je postrojio oko 30 vojnika ispred škole i poveo ih prema *Zemljoradničkoj zadruzi*. Optuženi Perić i komandant odreda *Dušan Silni* izveli su iz dvorišta *Zadruge* meštane Lovasa, na kojima su bili vidljivi tragovi nasilja i maltretiranja. Komandant odreda *Dušan Silni* postrojio je meštane u dve kolone u sredini, a vojska je bila sa strane u dve kolone (ukupno četiri kolone), a bilo je i dobrovoljaca koji su se kretali prvo ispred, a kasnije iza kolone. On je bio negde na sredini kolone gde su bili i njegovi vojnici. U jednom trenutku dok se kolona kretala, čovek koji je vodio kolonu naredio je da se promeni pravac kretanja i da se skrene prema nekoj livadi. Kada su skrenuli u livadu neko od meštana viknuo je *mina*. Posle par koraka došlo je do detonacije i on je povređen u nogu od gelera mine. Na mesto gde je došlo do aktiviranja mina, ubrzo je došao optuženi Perić, a nakon par minuta pojavilo se vojno vozilo, a oficir JNA koji je izašao iz tog vozila, rekao je da je mine postavila JNA, a ne Hrvati. Nešto po povratku u Lovas, po pozivu policije, sa optuženim Josipovićem otišao je u Šid, gde su, o događaju na minakom polju dali izjave. Nakon toga vratili su se u Lovas, a ubrzo potom autobusima otišli u Valjevo.

Ispitivanje od strane predsednika veća

Optuženi Perić mu nije saopštilo po čijem naređenju se obavlja akcija pretresa vinograda, koja je viša komanda takvo naređenje izdala, niti ko su meštani koje su vodili sa sobom, koje su nacionalnosti i kakav je njihov status.

Iako nije komandovao vojnicima, išao je sa njima u akciju, kao roditelj, kao čovek koji je te mlađe ljude poveo u rat i kome su njihovi roditelji govorili da ih vrati žive i zdrave kući. Svi komandiri vodova su takođe krenuli u akciju. Ne zna imce komandanta odreda *Dušan Silni*. Nije mu poznato kako je nakon pogibije i ranjavanja meštana Hrvata teren razminiran.

Predočavanje iskaza optuženih Darka Perića, Dragana Bačića i Jovana Dimitrijevića

U svojoj odbrani optuženi Darko Perić tvrdio je da optuženi Vlajković nije odbio naređenje i da mu je rekao da su civili koje vode u koloni zarobljeni i da se vode prema vinogradu zbog toga što znaju gde

su Hrvati postavljali minska polja. Optuženi Dragan Bačić u svojoj odbrani rekao je da su pripadnici TO Valjevo rekli da je detelina minirana, a optuženi Jovan Dimitrijević da je kolonu vodila vojska. Optuženi je negirao navode ovih optuženih.

Predočavanje iskaza oštećenih koji su preživeli aktiviranje mina na minskom polju

Većina svedoka-oštećenih koji su bili u detelini i preživeli aktiviranje mina, kaže da su se držali za ruke, da su razgrtali detelinu nogama, što je predloženo optuženom, ali on odgovara da to nije video i da su to možda radili pojedinci, pa da zbog toga nije primetio. Ne veruje da su se svi držali za ruke, niti da su svi razgretali detelinu.

Pitanja zamenika tužioca

Na pitanje tužioca odgovara da naređenje koje je dobio od Draka Perića nije bilo jasno, precizno i potpuno i da je njegova obaveza bila da to naređenje odbije. Preneo je svojim vojnicima da ne treba da učestvuju u toj akciji. Komandiri vodova su mu preneli da se vojska buni i da neće da izvrši akciju. Tražili su da dođe optuženi Perić, pa ga je on uveče oko 21:00 sat pozvao preko kurira. O odbijanju naređenja optuženog Perića, nije obavestio višu komandu.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Na pitanje punomoćnika oštećenih advokata Todorovića da objasni kako je znao da je optuženi Miodrag Dimitrijević prepostavljeni starešina optuženom Periću, odgovara da je to zaključio na osnovu optužnice i sudskih spisa. Rastojanje između meštana koji su išli u prvom redu i drugog reda u kome su se nalazili dobrovoljci i vojnici bilo je 15-20 metara. Na pitanje punomoćnice Nataše Kandić kaže da se kompletna akcija zvala *pretres terena u reonu vinograda*. Odbio je naređenje zbog njegovog kompletног sadržaja i zbog toga što nije znao podatke o neprijatelju, o terenu, o tome gde su raspoređene i kakve mine, zbog čega u akciju idu meštani, kao i zbog dobrovoljaca koje uopšte nije poznavao.

Suočenje između optuženog Radovana Vlajkovića i optuženog Darka Perića

Optuženi Vlajković je tvrdio da je izričito odbio naređenje optuženog Darka Perića na sastanku uveče 17.10.1991. godine. Optuženi Perić kaže da je optuženom Vlajkoviću ukazao na postojanje minskog polja, a negira da je rekao da će akcijom komandovati komandant odreda *Dušan Silini*.